

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΤΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ

ΠΡΩΤΟ ΤΜΗΜΑ

ΑΠΟΦΑΣΗ (DECISION)

Προσφυγή αριθ. 23162/15

Ανδρέας ΘΕΟΧΑΡΗΣ

κατά της Ελλάδας

Το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (πρώτο τμήμα), συνεδριάζοντας στις 14 Μαΐου 2019 σε επιτροπή, η σύνθεση της οποίας έχει ως εξής:

Aleš Pejchal, *πρόεδρος*,

Tim Eicke,

Raffaele Sabato, *δικαστές*,

και Renata Degener, *αναπληρώτρια γραμματέας τμήματος*,

Λαμβάνοντας υπόψη την πιο πάνω προσφυγή που κατατέθηκε στις 4 Μαΐου 2015,

Λαμβάνοντας υπόψη τις παρατηρήσεις οι οποίες υποβλήθηκαν από την εναγόμενη κυβέρνηση,

Αφού διασκέφθηκε, εκδίδει την ακόλουθη απόφαση:

ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΑ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΑ ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΑ

1. Ο προσφεύγων, κ. Ανδρέας Θεοχάρης, είναι ένας έλληνας υπήκοος που γεννήθηκε το 1973 και είναι κάτοικος Πειραιά.

2. Η ελληνική κυβέρνηση («η Κυβέρνηση») εκπροσωπήθηκε από τους αντιπροσώπους της, κ. Κ. Γεωργιάδη, πρόεδρο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, και την κ. Ζ. Χατζηπαύλου, δικαστική αντιπρόσωπο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους.

3. Επικαλούμενος το άρθρο 6 § 1 της Σύμβασης, ο προσφεύγων παραπονέθηκε για την διάρκεια της διαδικασίας την οποία αυτός εισήγαγε ενώπιον των πολιτικών δικαστηρίων.

4. Στις 6 Απριλίου 2017, η αιτίαση η ελκόμενη από το άρθρο 6 § 1 της Σύμβασης σχετικά με την διάρκεια της διαδικασίας στον πρώτο και στον δεύτερο βαθμό κοινοποιήθηκε στην Κυβέρνηση, κατά δε τα λοιπά η προσφυγή κηρύχθηκε απαράδεκτη σύμφωνα με το άρθρο 54 § 3 του κανονισμού του Δικαστηρίου.

A. Οι συνθήκες της υπόθεσης

5. Τα πραγματικά περιστατικά της υπόθεσης, όπως αυτά εκτίθενται από τους διαδίκους, μπορούν να συνοψιστούν ως ακολούθως.

6. Στις 26 Νοεμβρίου 2007, ο προσφεύγων κατέθεσε ενώπιον του πολυμελούς πρωτοδικείου Αθηνών μία αγωγή αποζημίωσης κατά μιας ασφαλιστικής εταιρείας. Αξίωνε μία αποζημίωση 168.022,70 ευρώ (EUR) για τις ζημίες οι οποίες προκλήθηκαν από πυρκαγιά σε ένα ακίνητο του οποίου ήταν κύριος.

7. Στις 25 Φεβρουαρίου 2010, με την με αριθμό 1129/2010 απόφασή του, το πολυμελές πρωτοδικείο Αθηνών απέρριψε την αγωγή του προσφεύγοντος.

8. Στις 9 Ιουνίου 2010, ο προσφεύγων άσκησε έφεση κατά της απόφασης αυτής.

9. Στις 14 Σεπτεμβρίου 2011, με την με αριθμό 4715/2011 απόφασή του, το εφετείο Αθηνών («το εφετείο») απέρριψε την έφεση του προσφεύγοντος.

10. Στις 23 Μαρτίου 2012, ο προσφεύγων κατέθεσε αίτηση αναψηλάφησης της κατ'έφεση δίκης.

11. Στις 9 Ιουλίου 2013, με την με αριθμό 4260/2013 απόφασή του, το εφετείο απέρριψε την αίτηση αναψηλάφησης του προσφεύγοντος. Έκρινε ότι εν προκειμένω δεν συνέτρεχαν οι προϋποθέσεις οι οποίες θα επέτρεπαν την ακύρωση της απόφασης με αριθμό 4715/2011.

12. Στις 28 Ιουλίου 2014, ο προσφεύγων κατέθεσε αίτηση αναίρεσης κατά της απόφασης με αριθμό 4260/2013 του εφετείου.

13. Στις 19 Φεβρουαρίου 2015, ο Άρειος Πάγος απέρριψε την αίτηση αναίρεσης του προσφεύγοντος (απόφαση αριθ. 170/2015).

B. Το εφαρμοστέο εθνικό δίκαιο

14. Το άρθρο 538 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας (ΚΠολΔ) έχει ως εξής:

Αναψηλάφηση

«Με αναψηλάφηση μπορούν να προσβληθούν οι αποφάσεις των ειρηνοδικείων, των μονομελών και των πολυμελών πρωτοδικείων, των εφετείων, και του Αρείου Πάγου, εφόσον δικάζει κατ'ουσίαν.»

ΑΙΤΙΑΣΕΙΣ

15. Επικαλούμενος το άρθρο 6 § 1 της Σύμβασης, ο προσφεύγων παραπονέθηκε για την διάρκεια της διαδικασίας στον πρώτο και στον δεύτερο βαθμό.

ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΝΟΜΟ

Επί της παραβίασης του άρθρου 6 § 1 της Σύμβασης

16. Ο προσφεύγων ισχυρίζεται ότι η διάρκεια της επίδικης διαδικασίας παραβίασε την αρχή της λογικής προθεσμίας. Επικαλείται το άρθρο 6 § 1 της Σύμβασης, τα εφαρμοστέα αποσπάσματα του οποίου έχουν ως εξής:

Άρθρο 6 § 1

«Παν πρόσωπον έχει δικαίωμα όπως η υπόθεσίς του δικασθή (...) εντός λογικής προθεσμίας υπό (...) δικαστηρίου, (...) το οποίον θα αποφασίση επί των αμφισβητήσεων επί των δικαιωμάτων και υποχρεώσεων του αστικής φύσεως (...)»

1. Τα επιχειρήματα των διαδίκων

17. Η Κυβέρνηση υποστηρίζει ότι το τμήμα της διαδικασίας που αφορά την αίτηση αναψηλάφησης της κατ'έφεση πολιτικής δίκης η οποία κατατέθηκε από τον προσφεύγοντα δεν πρέπει να ληφθεί υπόψη στον υπολογισμό της διάρκειας της διαδικασίας ενώπιον του εφετείου, για τον λόγο ότι η αίτηση αναψηλάφησης είναι ένα έκτακτο ένδικο μέσο, προβλεπόμενο από τον κώδικα πολιτικής δικονομίας, και ότι είναι ανεξάρτητο από το τακτικό ένδικο μέσο της έφεσης. Εκθέτει ότι ούτε η διάρκεια της διαδικασίας ενώπιον του πολυμελούς πρωτοδικείου Αθηνών, των δύο ετών και περισσότερο από δύο μηνών, ούτε εκείνη ενώπιον του εφετείου Αθηνών, ενός έτους και περισσότερο από τριών μηνών, ήταν παράλογες σύμφωνα με τα κριτήρια που έχουν καθιερωθεί από την νομολογία του Δικαστηρίου. Προσθέτει ότι δεν μπορούσαν να καταλογισθούν στις δικαστικές αρχές αδικαιολόγητες περίοδοι αδρανείας ή βραδύτητας.

18. Ο προσφεύγων υποστηρίζει ότι η διάρκεια της διαδικασίας ήταν υπερβολική.

2. Η εκτίμηση του Δικαστηρίου

19. Το Δικαστήριο υπενθυμίζει ότι, δυνάμει του άρθρου 35 § 1 της Σύμβασης, μπορεί να επιληφθεί μιας υπόθεσης μόνον «εντός προθεσμίας έξι (6) μηνών από της ημερομηνίας της τελεσίδικίας της εσωτερικής απόφασης». Εξάλλου, σύμφωνα με την παράγραφο 4 του ιδίου άρθρου, μπορεί να απορρίψει οποιαδήποτε προσφυγή την οποία κρίνει απαράδεκτη βάσει του άρθρου αυτού «σε κάθε στάδιο της διαδικασίας».

20. Η προθεσμία των έξι μηνών τρέχει από την τελεσίδικη απόφαση μέσα στο πλαίσιο της εξάντλησης των εθνικών ενδίκων μέσων (*Paul και Audrey Edwards κατά Ηνωμένου Βασιλείου* (déc.), αριθ. 46477/89, 7 Ιουνίου 2011). Το Δικαστήριο υπενθυμίζει ότι το άρθρο 35 § 1 της Σύμβασης επιβάλλει την εξάντληση μόνον των ενδίκων μέσων που είναι διαθέσιμα και επαρκή προκειμένου να επιτευχθεί η επανόρθωση των επικαλουμένων παραβιάσεων. Ο σκοπός του άρθρου 35 είναι να δίδεται στα συμβαλλόμενα Κράτη η δυνατότητα να αποφύγουν ή να επανορθώσουν τις επικαλούμενες παραβιάσεις πριν υποβληθούν οι σχετικοί ισχυρισμοί στο Δικαστήριο (βλέπε ιδίως *Selmouni κατά Γαλλίας* [GC], αριθ. 25803/94, § 74, CEDH 1999-V). Ο κανόνας του άρθρου 35 § 1 στηρίζεται στην υπόθεση ότι η εθνική έννομη τάξη προσφέρει μία πραγματική προσφυγή για την επικαλούμενη παραβίαση των δικαιωμάτων ενός ατόμου βάσει της Σύμβασης (*Lakatos κατά Δημοκρατίας της Τσεχίας* (déc.), αριθ. 42052/98, 23 Οκτωβρίου 2001). Μία προσφυγή είναι πραγματική όταν είναι διαθέσιμη τόσο στην θεωρία όσο και στην πράξη την εποχή των συμβάντων, είναι δηλαδή προσβάσιμη και ικανή να προσφέρει στον προσφεύγοντα επανόρθωση των αιτιάσεων του και παρουσιάζει λογικές προοπτικές επιτυχίας (*Sejdovic κατά Ιταλίας* [GC], αριθ. 56581/00, § 46, CEDH 2006-II).

21. Εξάλλου, το Δικαστήριο υπενθυμίζει ότι το άρθρο 6 § 1 της Σύμβασης έχει κριθεί ότι δεν έχει εφαρμογή στις έκτακτες διαδικασίες οι οποίες επιτρέπουν να ζητηθεί η εκ νέου εξέταση μιας δίκης, δεδομένου ότι δεν πρόκειται κατ'αρχήν για απόφαση επί «αμφισβητήσεων» σχετικών με «δικαιώματα και υποχρεώσεις του αστικής φύσεως» ούτε για το βάσιμο «κατηγορίας ποινικής φύσεως». Αντιθέτως, εφόσον ένα έκτακτο ένδικο μέσο οδηγεί αυτοδικαίως ή κατ'ουσίαν στην εξ ολοκλήρου επανεκδίκαση της διαφοράς, το άρθρο 6 της Σύμβασης εφαρμόζεται με τον συνήθη τρόπο της «επανεξέτασης» (*Moreira Ferreira κατά Πορτογαλία* (αριθ. 2), [GC], αριθ. 19867/12, § 60, 11 Ιουλίου 2017).

22. Στρεφόμενο στα πραγματικά περιστατικά της προκείμενης υπόθεσης, το Δικαστήριο σημειώνει ότι ο προσφεύγων έκανε χρήση της δυνατότητας που του προσέφερε το άρθρο 538 του ΚΠολΔ (πιο πάνω παράγραφος 14) ζητώντας, μέσω της αίτησης αναψηλάφησης, την ακύρωση της απόφασης αριθ. 4715/2011. Το εφετείο απέρριψε την αίτηση αυτή, για τον λόγο ότι δεν συνέτρεχαν εν προκειμένω οι προϋποθέσεις οι οποίες θα επέτρεπαν την ακύρωση της απόφασης. Ο Άρειος Πάγος απέρριψε στην συνέχεια την αίτηση αναίρεσης του προσφεύγοντος. Έπεται ότι τόσο το εφετείο όσο και ο Άρειος Πάγος αποφάνθηκαν εν προκειμένω επί του ζητήματος

κατά πόσον συνέτρεχαν οι προϋποθέσεις οι οποίες επιτρέπουν την ακύρωση της πιο πάνω αναφερόμενης απόφασης και την επανεξέταση της υπόθεσης επί της ουσίας και όχι επί μιας «αμφισβήτησης» σχετικής με «δικαιώματα και υποχρεώσεις αστικής φύσεως». Ως εκ τούτου, το Δικαστήριο σημειώνει το επιχείρημα της Κυβέρνησης, σύμφωνα με το οποίο η αίτηση αναψηλάφησης του προσφεύγοντος συνιστούσε εν προκειμένω ένα έκτακτο ένδικο μέσο, και θεωρεί ότι το άρθρο 6 της Σύμβασης δεν είχε εφαρμογή στο τμήμα της διαδικασίας που σχετίζεται με την τελευταία.

23. Έπεται ότι το τμήμα της αιτίας που έλκεται από το άρθρο 6 § 1 της Σύμβασης όσον αφορά το τμήμα της επίδικης διαδικασίας, η οποία άρχισε στις 23 Μαρτίου 2012 και έληξε στις 19 Φεβρουαρίου 2015, πρέπει να απορριφθεί ως ασύμβατο καθ'ύλην (*ratione materiae*) με τις διατάξεις της Σύμβασης, κατ'εφαρμογήν του άρθρου 35 §§ 3 α) και 4 της Σύμβασης.

24. Ενόψει των όσων αναφέρονται ανωτέρω, το Δικαστήριο εκτιμά ότι η εθνική απόφαση η οποία έταμε κατά τρόπο τελεσίδικο την διαφορά είναι η απόφαση με αριθμό 4715/2011 του εφετείου Αθηνών, η οποία εκδόθηκε στις 14 Σεπτεμβρίου 2011, ήτοι περισσότερο από έξι μήνες πριν τις 4 Μαΐου 2015, ημερομηνία κατάθεσης της προσφυγής. Το γεγονός ότι η Κυβέρνηση δεν υπέβαλε παρατηρήσεις επί του ζητήματος των έξι μηνών δεν είναι ικανό να αλλάξει τα πράγματα (*Belaousof και λοιποί κατά Ελλάδας*, αριθ. 66296/01, § 38, 27 Μαΐου 2014).

25. Έπεται ότι το τμήμα αυτό της προσφυγής είναι εκπρόθεσμο και πρέπει να απορριφθεί κατ'εφαρμογήν του άρθρου 35 §§ 1 και 4 της Σύμβασης.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο, ομόφωνα,

Κηρύσσει την προσφυγή απαράδεκτη.

Συντάχθηκε στα γαλλικά και στην συνέχεια κοινοποιήθηκε εγγράφως στις 6 Ιουνίου 2019.

(υπογραφή)

Renata Degener

Αναπληρώτρια Γραμματέας

(υπογραφή)

Aleš Pejchal

Πρόεδρος

Ακριβής μετάφραση του συνημμένου

εγγράφου από τα γαλλικά.

Αθήνα, 2 Ιουλίου 2019

Ο μεταφραστής

Αλέξανδρος Πετρουτσόπουλος

